

[Gria Møller.]

hvervsliv. Det er en nødvendig forudsætning for at opretholde velfærdet i samfundet. Men de ødelagte miljøer, der kan blive resultatet af en stærk industriproduktion, kan være med til at ødelægge målsætningerne for et moderne samfund. Derfor er et af de væsentligste initiativer, der er sket med den nye regering, at der er taget fat på disse problemer.

Har vi da råd til al denne støtten af hinanden? Den hårdeste politiske strid i de seneste år har stået om samfundsøkonomien, og derfor nogle betragtninger om denne.

Problemstillingen har været gennem adskillige år at sikre beskæftigelsen, samtidig med at man fik ligevægt på betalingsbalancen. For den tidligere regering lykkedes dette ikke synderlig godt. Forbedringerne i ledighedssituationen fra 1967 lykkedes nok i nogen grad, men regeringen måtte i sin tid se en fordobling af betalingsbalanceunderskuddet, så det kom op over 4 milliarder kr. Resultatet af de mange års betalingsbalanceunderskud for Danmark er nu en gæld til udlandet på op imod 20 milliarder kr. Dette kan naturligvis ikke fortsætte, og derfor er der grund til et fast og ufravigeligt forsat om at ændre denne tingenes tilstand. I 1971 skete der en smule bedring. Betalingsbalanceunderskuddet gik ned med ca. 700 mill. kr. Hvor meget af dette der skyldes regeringens hurtige indgreb med indførelsen af importafgiften, kan ikke opgøres. Men et for regeringen så uvildigt sandhedsvidne som Jyllands-Posten skriver dog den 19. maj, at man i vurderingen af de nedsatte importtal ikke skal overse regeringens importafgift. At den givetvis har haft betydning for den forbedrede situation i udenrigshandelen, lader sig næppe benægte. Der er i hvert fald i de 7 måneder, importafgiften har virket, sket en betydelig ændring i handelsbalanceforholdene, en ændring, der dog ikke blot skyldes en dæmpet import, men også en øgning af eksporten. I de første 4 måneder af dette år er importoverskuddet således faldet med omkring 50 pct. Helt korrekt er merimporten lig med 53 pct. af importoverskuddet i de samme måneder i fjor. Der er i den samme tid sket en væsentlig stigning for eksporten på ca. 17 pct. Importen er kun steget med 1 pct. Det er værd at bemærke også i denne forbindelse,

at der er en stigning af nogenlunde samme højde for industrivarer og andre varer.

Jeg skal nok lade være med at drage for stærke konklusioner af disse tal, men jeg er enig med Informations økonomiske medarbejder, når han drager den konklusion, at isoleret betragtet er de 4 måneder nær ved at udvise balance i betalingsforholdet til udlandet. En henvisning, som foretages af Information, til, at de usynlige poster som fragtrater og turisme i året 1971 kunne indbringe omkring 4 milliarder kr., begrundet i nogen grad en sådan påstand. Men jeg skal hverken være overoptimist eller bare optimist i forbindelse med disse tal, for ingen ved noget om, hvordan udviklingen vil komme til at gå resten af året. Det er dog værd at betone, at de bedringer, man forventede ville komme sidst på året, allerede er ved at komme. Den forjættning, man havde til de udenlandske konjunkturer med henblik på efteråret 1972, er altså allerede ved at indfries. Hvad dette vil komme til at betyde for størrelsen af vort betalingsbalanceunderskud, er det nok for tidligt at gætte på, men der er i hvert fald grund til at tro, at betalingsbalanceunderskuddet nærmere bliver de 2 end de 3 milliarder kr., man tidligere har ventet.

De forbedrede fremtidsudsigter kan ikke bare aflæses af disse tal, men også af konjunkturbarometeret, hvor de enkelte firmaer viser deres forventning om øget ordretilgang, og af stigningerne i aktieindeksen. Den øgede eksport vil få betydning for beskæftigelsessituationen, og da regeringens bestræbelser for at øge boligbyggeriet allerede er ved at bære frugt, er der adskillige, der allerede nu er ved at være ængstelige for, at der i efteråret skal blive tale om overophedning med lønstigninger og arbejdskraftmangel. Lige så lidt som jeg tror, at man kan fremskrive udviklingen i udenrigshandelen i de første fire måneder til hele året, lige så lidt tror jeg på, at bekymringerne allerede nu bør indfinde sig.

Men disse bemærkninger er ikke nogen opfordring til letsindighed på det økonomiske område. De gode udsigter for beskæftigelsen og betalingsbalancen skal ikke sættes over styr ved et øget offentligt og privat forbrug. En stor økonomisk aktivitet trækker normalt en større import med sig, og så er faren for at miste de opnåede fordele